

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

Схвалено Вченою радою
ВНЗ «Національна академія управління»
від «03» квітня 2023 р., протокол № 3

Голова Вченої ради

Сергій ЄРОХІН

Введено в дію наказом ректора
№08-ОД від 03.04.2023 р.

**ПРОГРАМА
вступного іспиту зі спеціальності (фаховий іспит)
для вступу на навчання
на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
за спеціальністю 051 «Економіка»
у 2023 році**

(освітньо-наукова програма «Економіка»)

Київ-2023

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

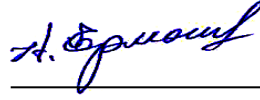

Сергій ЄРОХІН
(прізвище, ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою маркетингу, економіки, управління
та адміністрування
протокол № 3
від «23» березня 2023 року

Завідувач кафедри

Микола ЄРМОШЕНКО
(прізвище, ініціали)

Розробники:

д.е.н., проф. С.А. Єрохін

д.ф.-м.н., проф. О.К. Лопатін

д.е.н. І.В. Паризький

к.е.н., доц. В.Р. Костюк

к.е.н. Ю.М. Неговська

к.е.н., доц. М.В. Штань

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ.....	5
III. ТИПОВІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ФАХОВОГО ІСПИТУ).....	7
VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ.....	8
V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	9

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступного іспиту зі спеціальності (фахового іспиту) – перевірка рівня знань вступників та їх системності з метою допуску до проходження вступних випробувань та конкурсного відбору для вступу на навчання на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Програма вступного іспиту зі спеціальності (фахового іспиту) є єдиною для всіх вступників на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-наукова програма «Економіка».

Вступний іспит зі спеціальності (фаховий іспит) для вступників на спеціальність 051 «Економіка», освітньо-наукова програма «Економіка» проводиться за тестовими завданнями, які складаються з дисциплін професійної підготовки відповідно до наведеної нижче програми.

Завдання містять 25 тестів, які структурно охоплюють окремі теми таких навчальних дисциплін:

1. *Мікроекономіка та макроекономіка;*
2. *Національна та регіональна економіка;*
3. *Міжнародна економіка;*
4. *Економічна статистика;*
5. *Оптимізаційні методи та моделі.*

Форма проведення – тестові завдання з використанням технологій дистанційного навчання (у форматі гугл-тесту) у синхронному режимі (відеоконференція) з цифровою фіксацією процесу їх складання.

Тривалість проведення – 40 хвилин.

Максимальна кількість набраних тестових балів – 100 балів.

Максимальна кількість балів за шкалою 100–200 – 200 балів.

При виконанні завдань вступного іспиту зі спеціальності (фахового іспиту) необхідно дотримуватись принципів академічної доброчесності та етики академічних відносин.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. МІКРОЕКОНОМІКА ТА МАКРОЕКОНОМІКА

Предмет і метод мікроекономіки. Теорія граничної корисності й поведінка споживача. Ординалістська теорія поведінки споживача. Аналіз поведінки споживача. Попит і пропонування, їх взаємодія.

Мікроекономічна модель підприємства. Витрати і результати виробництва.

Ринок досконалої конкуренції. Монопольний ринок. Олігополія і монополістична конкуренція.

Загальна характеристика факторних ринків. Ринок праці. Ринок капіталу.

Загальна рівновага конкурентних ринків. Зовнішні ефекти в ринковій економіці та їх державне регулювання. Трансформаційні ефекти та мікросистема. Трансформаційні ефекти та мікросистема.

Макроекономіка як наука. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Ринок праці. Товарний ринок. Грошовий ринок. Інфляційний механізм. Споживання домогосподарств. Приватні інвестиції. Сукупні витрати і ВВП. Економічна динаміка.

Держава в системі макроекономічного регулювання. Зовнішньоекономічна діяльність.

РОЗДІЛ 2. НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки.

Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка. Фінансова система національної економіки.

Державність та державне управління національною економікою. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.

Прогнозування та програмування національної економіки. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники

Теорія та концепції розміщення продуктивних сил і регіональної економіки. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил і регіональної економіки.

Економічне районування та територіальна організація продуктивних сил. Наукові методи аналізу розміщення продуктивних сил і рівнів економічного розвитку регіонів.

Природно-ресурсний потенціал і його економічна оцінка. Населення і трудові ресурси.. Виробничий та науково-технічний потенціал.

Господарський комплекс України, особливості структури і трансформація в ринкових умовах. Міжгалузеві комплекси та їх роль у розвитку економіки України.

Сутність регіональної економіки та її територіальні особливості. Економіка регіонів України та особливості регіонального розвитку. Регіональна економічна

політика України та управління регіональним розвитком

РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Система міжнародних економічних відносин.
Міжнародна торгівля. Міжнародні інвестиції. Міжнародний кредит.
Міжнародна міграція робочої сили.
Світова валютна система. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс.
Міжнародна економічна інтеграція. Глобалізація і економічний розвиток.

РОЗДІЛ 4. ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

Предмет і метод економічної статистики.
Статистичне спостереження. Зведення і групування статистичних даних.
Статистичні показники.
Аналіз рядів розподілу. Вибірковий метод. Перевірка статистичних гіпотез.
Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Динамічні ряди. Індeksi.
Графічний метод.

РОЗДІЛ 5. ОПТИМІЗАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ

Концептуальні аспекти математичного моделювання економіки.
Оптимізаційні економіко-математичні моделі та методи їх розв'язання.
Загальна постановка задачі лінійного програмування.
Теорія двоїстості та аналіз лінійних моделей оптимізаційних задач.
Аналіз та управління ризиком в економіці.
Система показників кількісного оцінювання ступеня ризику

III. ТИПОВІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ФАХОВОГО ІСПИТУ)

Усі тестові завдання - закритого типу, тобто містять лише одну вірну відповідь.

Тест 1. *Якщо номінальна пропозиція грошей збільшиться на 5%, рівень цін зросте на:*

- а) збільшиться на 9%
- б) знизиться на 1%
- в) теорією, реальний дохід
- г) збільшиться на 1%

Тест 2. *Якщо попит еластичний, це означає, що:*

- а) $E_d = \infty$
- б) $E_d > 1$
- в) $E_d = 1$
- г) сумарна виручка збільшується з підвищенням ціни

Тест 3. *У світовій економіці промислово розвинені країни та країни перехідної економіки можна виділити на основі критеріїв:*

- а) щорічні темпи інфляції, рівень безробіття;
- б) економічний потенціал країни;
- в) ВВП душу населення, галузева і інституційна структура економіки, соціальна структура суспільства;
- г) річні темпи зростання ВВП

Тест 4. *Закономірність – це:*

- а) коливання, зміна кількісних значень ознак одиниць сукупності;
- б) повторюваність, порядок появи певних подій в явищах;
- в) характеристика одиниці статистичної сукупності;
- г) множина подібних між собою явищ.

.
. .
.

Тест N...

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання вступників за вступним іспитом зі спеціальності проводять за шкалою 100 – 200 балів.

В таблиці 1. представлено переведення тестових балів тесту зі спеціальності до шкали 100–200 балів.

Таблиця 1.

Переведення тестових балів тесту зі спеціальності

Кількість правильних відповідей	Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
5.	20	100
6.	24	105
7.	28	110
8.	32	115
9.	36	120
10.	40	125
11.	44	130
12.	48	135
13.	52	140
14.	56	145
15.	60	150
16.	64	155
17.	68	160
18.	72	165
19.	76	170
20.	80	175
21.	84	180
22.	88	185
23.	92	190
24.	96	195
25.	100	200

Вступник допускається до подальших випробувань, якщо за результатами вступного іспиту зі спеціальності, набрано 100 і більше балів. Якщо вступник склав вступний іспит зі спеціальності на 99 балів і менше - він втрачає право брати участь у конкурсному відборі на цю освітню програму/спеціальність.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

РОЗДІЛ 1. МІКРОЕКОНОМІКА ТА МАКРОЕКОНОМІКА

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. /С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2017. Кн. 1: 567 с.
2. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с.
3. Макроекономіка: підручник / О.М. Козакова, Е.М. Забарна. Херсон: Олді-плюс, 2019. 428 с
4. Макроекономіка: базовий курс / [І.Й. Малий, І.Ф. Радіонова, Т.Ф. Куценко та ін.]. Київ: КНЕУ, 2016. 254 с.
5. Мікроекономіка [Текст]: метод. рек. до вивч. дисц. / О.О. Фоміна, О.О. Зиза, К.С. Москаленко; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економічної теорії. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. 54 с.
6. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. – 305 с., рис. 115, табл. 4.
7. Решетило В. П. Мікроекономіка, макроекономіка та міжнародна економіка : конспект лекцій для магістрів спеціальності 073 – Менеджмент / В. П. Решетило, І. А. Островський, М. С. Наумов ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 100 с.
8. Скорик Г.І., Швецова М.Б., Стецюк П.І. Вступ до макро- і мікроекономіки: Навчальний посібник / Г.І. Скорик, М.Б. Швецова, П.І. Стецюк. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 164 с.
9. Хмель С.М. Мікроекономіка: задачі, вправи, тести [Текст]: [навч. посіб.] / С.М. Хмель, В.І. Хмель, О.В. Зіброва. Харків : ХАІ, 2016. 59 с.

РОЗДІЛ 2. НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

1. Буряковський В.В. Національна економіка: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Д.: Наука і освіта, 2017. 310 с.
2. Дмитрієв І.А. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи здобувач вищої освіти і в закладів вищої освіти / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. 284 с
3. Жук М.В. Регіональна економіка : Підручник. / К.: ВЦ «Академія», 2018. 416 с.
4. Заблоцький Б.Ф. Національна економіка: Підручник. Львів: Новий світ 2000, 2017. 582 с.
5. Ковтун О.І. Регіональна економіка: практикум / Ковтун О.І. Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2018. 198 с.
6. Куцик П.О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 1 / Куцик П.О., Ковтун О.І.

Башнянин Г.І. Львів: Растр 7, 2016. 460 с.

7. Куцик П.О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П.О., Ковтун О.І. Башнянин Г.І. Львів: Растр 7, 2017. 400 с.

8. Національна економіка [Електронний ресурс] : конспект лекцій уклад.: О. А. Горобченко, Г. В. Коваленко. - Електрон. текст. дані. - Миколаїв : МНАУ, 2019. - 68 с.

9. Національна економіка: підручник / за ред. П.В. Круша. К.: Каравела, 2016. 416 с.

10. Регіональна економіка: курс лекцій / Г.М. Завадських, Г.П. Педченко, В.М. Тебенко – Мелітополь: Люкс, 2020. – 168 с.

11. Регіональна економіка: тренінг курс: Навчально-методичний посібник / В.В.Соляр, О.В. Анісімова . - Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 173с.

12. Старостенко Г.Г., Онишко С.В. Поснова Т.В. Національна економіка: навч. посібник. К.: Ліра-К. 2016. 432 с.

РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

1. Архієреєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / за ред. проф. Архієреєва С. І., – Харків: НТУ «ХП», 2019. – 234 с.

2. Глобальна економіка: навчальний посібник / І. І. Вініченко, О. В. Гончаренко, С. В. Васильєв, К. М. Дідур. – К. : ТОВ «ДКС центр», 2019. – 234 с.

3. Кібік О. М. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. - Одеса : НУ "ОЮА", 2020. - 85 с.

4. Козак Ю.Г. (2017) Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. Київ: Центр навчальної літератури. 228 с

5. Міжнародні економічні відносини: навчальний наочний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент і бізнесадміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнєцова, І.М. Манаєнко, В.А. Мельникова, О.С. Ченуша – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 340 с

6. Соляр В. В. Глобалізація та розвиток світового господарства / В. В. Соляр // Аналітична економіка та макроекономічна політика : навч. посіб. для студентів спец. "Економіка" / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. І. Ф. Прокопенка. – Харків : ХНПУ, 2019. – Тема 19. – С. 364–378.

7. Gerber J. (2017). International Economics, Global Edition. Pearson. 510 p. 2. Krugman, P.R., Obstfeld, M., & Melitz, M.J. (2017).

8. International Economics: Theory and Policy. [rental edition], 11th Edition. 800 p.

9. Salvatore D. (2019) International Economics, 13th Edition. John Wiley & Sons, 720 p.

РОЗДІЛ 4. ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

1. Бізнес-статистика: навч. посібник / [Матковський С.О., Гринькевич О.С., Вдовин М.Л., Вільчинська О.М., Марець О.Р., Сорочак О.З.] Київ: Алерта, 2016. 281 с.
2. Костюк В.О. Прикладна статистика: навч. посібник / В.О. Костюк; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015. 191 с.
3. Краєвський В.М. Статистика: навч. посіб. / В.М. Краєвський, Я.О. Остапенко, Н. В. Параниця // Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2019. 218 с.
4. Педченко Г.П. Статистика: Навчальний посібник / Г.П. Педченко. Мелітополь: Колор Принт, 2018. 266 с.
5. Педченко Г.П., Завадських Г.М., Прус Ю.О. Статистика: курс лекцій. — Мелітополь: Люкс, 2021. — 223 с.
6. Статистика: основи теорії та практикум: Навчальний посібник / Григорків В.С., Вінничук О.Ю., Григорків М.В., Маханець Л.Л. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2022. – 304 с

РОЗДІЛ 5. ОПТИМІЗАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ

1. Білоусова С.В. Економіко-математичне моделювання: компендіум і практикум: навч. посіб. / С.В. Білоусова, Т.В. Ковальчук. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 524 с.
2. Вовк В.М., Зомчак Л.М. Оптимізаційні методи і моделі : Навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 360 с.
3. Козьменко О. Економіко-математичні методи та моделі (економетрика): навчальний посібник / О.В. Козьменко, О.В. Кузьменко. Суми: Університетська книга, 2014. 405 с.
4. Мащенко С. О. Використання оптимізаційних методів і моделей в дослідженнях глобальної економіки / С. О. Мащенко, К. В. Гончарова, О. А. Варламова // Економічний простір. – 2019. – № 141. – С. 229-240.
5. Оптимізаційні методи та моделі: вибрані завдання для тематичного контролю: навч. посіб. / В.С. Григорків, М.В. Григорків, О.І. Ярошенко, О.Ю. Вінничук, Л.В. Скращук. Чернівці. Чернівецький нац. ун-т. 2022. – 168 с.
6. G.C. Calafiore and L. El Ghaoui. Optimization Models, Cambridge University Press October 2014